AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 31.10.2025
COM(2025) 657 final

ANNEX

IARSCRÍBHINN

a ghabhann leis an

Togra le haghaidh Cinneadh ón gComhairle

maidir leis an seasamh atá le glacadh thar ceann an Aontais Eorpaigh sa Chomhchoiste a bunaíodh leis an gComhaontú idir an tAontas Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir lena gcórais trádála astaíochtaí gás ceaptha teasa a nascadh, a mhéid a bhaineann le hIarscríbhinn I a ghabhann leis an gComhaontú a leasú

IARSCRÍBHINN

DRÉACHT

CINNEADH UIMH. 1/2025 ÓN gCOMHCHOISTE A BUNAÍODH LEIS gCOMHAONTÚ IDIR AN tAONTAS EORPACH AGUS CÓNAIDHM NA hEILVÉISE MAIDIR LENA gCÓRAIS TRÁDÁLA ASTAÍOCHTAÍ GÁS CEAPTHA TEASA A NASCADH

an …

a mhéid a bhaineann le hIarscríbhinn I a ghabhann leis an gComhaontú a leasú

TÁ AN COMHCHOISTE,

Ag féachaint don Chomhaontú idir an tAontas Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir lena gcórais trádála astaíochtaí gás ceaptha teasa a nascadh[1] (dá ngairtear 'an Comhaontú' anseo feasta) agus go háirithe Airteagal 13(2) de,

De bharr an mhéid seo a leanas:

(1) Le glacadh Chinneadh Uimh. 2/2019 ón gComhchoiste an 5 Nollaig 2019, comhlíonadh na coinníollacha maidir le nascadh a leagtar amach sa Chomhaontú agus cumasaíodh teacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe an 1 Eanáir 2020.

(2) I gcomhréir le hAirteagal 13(2) den Chomhaontú, féadfaidh an Comhchoiste na hIarscríbhinní a ghabhann leis an gComhaontú a leasú.

(3) I gcomhréir le hAirteagal 10(1) den Chomhaontú, tá an Comhaontú gan dochar do cheart gach Páirtí reachtaíocht atá ábhartha don Chomhaontú seo a leasú nó a ghlacadh, lena n-áirítear an ceart chun bearta cosanta is déine a ghlacadh.

(4) Le Treoir (AE) 2023/958 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle[2] agus Treoir (AE) 2023/959 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle[3] leasaíodh Treoir 2003/87/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle[4] d'fhonn rannchuidiú Chóras Trádála Astaíochtaí an Aontais (CTA AE) a ailíniú le glanlaghdú intíre 55 % ar a laghad ar astaíochtaí gás ceaptha teasa faoi 2030 i gcomparáid le 1990, mar a chomhaontaigh an Chomhairle Eorpach i mí na Nollag 2020.

(5) Ag an seachtú cruinniú den Chomhchoiste an 4 Nollaig 2024, chomhaontaigh sé leasuithe ar Iarscríbhinn I a ghabhann leis an gComhaontú a chumhdach, ar leasuithe iad a eascraíonn as an athbhreithniú ar Threoir 2003/87/CE trí thabhairt cothrom le dáta aonair a dhéanamh ar Iarscríbhinn I a ghabhann leis an gComhaontú in 2025.

---

[1] IO L 322, 7.12.2017, lch. 3.

[2] Treoir (AE) 2023/958 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 10 Bealtaine 2023 lena leasaítear Treoir 2003/87/CE a mhéid a bhaineann le rannchuidiú na heitlíochta le sprioc an Aontais astaíochtaí a laghdú ar fud an gheilleagair agus le cur chun feidhme iomchuí birt dhomhanda mhargadhbhunaithe (IO L 130, 16.5.2023, lch. 115).

[3] Treoir (AE) 2023/959 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 10 Bealtaine 2023 lena leasaítear Treoir 2003/87/CE lena mbunaítear scéim um liúntais astaíochtaí gás ceaptha teasa a thrádáil laistigh den Aontas, agus Cinneadh (AE) 2015/1814 i ndáil le cúlchiste cobhsaíochta margaidh a bhunú agus a fheidhmiú do scéim trádála an Aontais maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa (IO L 130, 16.5.2023, lch. 134).

[4] Treoir 2003/87/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Deireadh Fómhair 2003 lena mbunaítear scéim i ndáil le trádáil lamháltas i gcomhair astaíochtaí gás ceaptha teasa laistigh den Chomhphobal agus lena leasaítear Treoir 96/61/CE ón gComhairle (IO L 275, 25.10.2003, lch. 32).

(6) Dá bhrí sin, is iomchuí, i gcomhréir le hAirteagal 13(7) den Chomhaontú, athruithe ábhartha a eascraíonn as an athbhreithniú ar Threoir 2003/87/CE a léiriú sna critéir fhíor-riachtanacha a leagtar síos in Iarscríbhinn I a ghabhann leis an gComhaontú ionas go gcoinneofar comhoiriúnacht an dá chóras trádála astaíochtaí ar bun, go n-áiritheofar sláine an mhargaidh, agus go ndéanfar saobhadh iomaíochta a sheachaint,

TAR ÉIS AN CINNEADH SEO A GHLACADH

Airteagal 1

Cuirtear an téacs a leagtar amach san Iarscríbhinn a ghabhann leis an gCinneadh seo in ionad Chodanna A agus B d'Iarscríbhinn I a ghabhann leis an gComhaontú.

Airteagal 2

Tiocfaidh an Cinneadh seo i bhfeidhm ar dháta a ghlactha.

Thar ceann an Chomhchoiste

Rúnaí don Aontas Eorpach *An Cathaoirleach* *Rúnaí don Eilvéis*

IARSCRÍBHINN

'A. Critéir fhíor-riachtanacha le haghaidh suiteálacha do-aistrithe

	Critéir fhíor-riachtanacha	In CTA AE	In CTA na hEilvéise
1.	Cineál sainordaitheach na rannpháirtíochta in CTA	Beidh rannpháirtíocht in CTA sainordaitheach i gcás na suiteálacha a dhéanann na gníomhaíochtaí agus a astaíonn na gáis ceaptha teasa ('GCT') a liostaítear thíos.	Beidh rannpháirtíocht in CTA sainordaitheach i gcás na suiteálacha a dhéanann na gníomhaíochtaí agus a astaíonn GCT a liostaítear thíos.
2.	Le CTA, cumhdófar ar a laghad na gníomhaíochtaí a leagtar amach san Iarscríbhinn agus san Airteagal seo a leanas:	- Iarscríbhinn I a ghabhann le Treoir 2003/87/CE, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.	- Airteagal 40(1) den Reacht maidir le CO2 agus Iarscríbhinn 6 a ghabhann leis, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.
3.	Le CTA, cumhdófar ar a laghad GCTanna a leagtar amach san Iarscríbhinn agus san Airteagal seo a leanas:	- Iarscríbhinn II a ghabhann le Treoir 2003/87/CE, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.	- Airteagal 1(1) den Reacht maidir le CO2, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.
4.	Socrófar caidhp do CTA, caidhp a bheidh ar a laghad chomh dian céanna leis an gcaidhp a leagtar amach sna hAirteagail seo a leanas:	- Airteagal 9 agus Airteagal 9a de Threoir 2003/87/CE, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025. Is éard atá san fhachtóir laghdaithe línigh 4,3 % in aghaidh na bliana ó 2024 go 2027 agus 4,4 % ó 2028 ar aghaidh. Beidh feidhm aige maidir le gach earnáil i gcomhréir le Treoir 2003/87/CE, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.	- Airteagal 18(1) agus (2) den Acht maidir le CO2 - Airteagal 45(1) den Reacht maidir le CO2 agus Iarscríbhinn 8, pointe 1 a ghabhann leis, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025. Is é 6.4 % an fachtóir laghdaithe línigh in 2025 mar choigeartú chun an leibhéal céanna laghdaithe ar an gcaidhp le haghaidh na tréimhse 2021 go 2025 a bheith mar thoradh air arna chinneadh le fachtóir laghdaithe línigh CTA AE. Ó 2026 ar aghaidh, is éard atá san fhachtóir laghdaithe línigh

	Critéir fhíor-riachtanacha	In CTA AE	In CTA na hEilvéise
			4,3 % in aghaidh na bliana agus 4,4 % ó 2028 ar aghaidh. Beidh feidhm aige maidir le gach earnáil a chumhdaítear le CTA na hEilvéise.
5.	Sásra cobhsaíochta an mhargaidh	In 2015, thug an tAontas isteach Cúlchiste Cobhsaíochta an Mhargaidh (Cinneadh (AE) 2015/1814), ar treisíodh a fheidhmiú le Treoir (AE) 2018/410 agus Treoir (AE) 2023/959. Foráiltear i reachtaíocht an Aontais go bhfoilseoidh an Coimisiún líon iomlán na lamháltas i gcúrsaíocht faoin 15 Bealtaine gach bliain dar tús 2017. Cinntear leis an bhfigiúr sin cé acu ba cheart nó nár cheart roinnt de na lamháltais a bhfuil sé beartaithe iad a chur ar ceant a chur sa chúlchiste nó a scaoileadh ón gcúlchiste.	- Airteagal 19(6) den Acht maidir le CO2 - Airteagal 48(1bis) agus (5) den Reacht maidir le CO2, agus Iarscríbhinn 8 pointe 2 a ghabhann leis, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025. Foráiltear le reachtaíocht na hEilvéise maidir le laghdú ar an líon ceantanna, rud atá ag brath ar an líon iomlán lamháltas i gcúrsaíocht. Ina theannta sin, na lamháltais astaíochtaí nach sanntar do cheant, cuirtear ar ceal iad i ndeireadh na tréimhse trádála.
6.	Beidh leibhéal na formhaoirseachta margaidh ar CTA ar a laghad chomh dian céanna leis na leibhéil a leagtar amach sna nithe seo a leanas:	- Treoir 2014/65/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Bealtaine 2014 maidir le margaí in ionstraimí airgeadais agus lena leasaítear Treoir 2002/92/CE agus Treoir 2011/61/AE (MIFID II) - Rialachán (AE) Uimh. 600/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Bealtaine 2014 maidir le margaí in ionstraimí airgeadais agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 648/2012 (MIFIR) - Rialachán (AE) Uimh. 596/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Aibreán	- Acht Cónaidhme um Údarás Maoirseachta Mhargaí Airgeadais na hEilvéise an 22 Meitheamh 2007 - Acht Cónaidhme um Bonneagar Margaí Airgeadais agus Iompar Margaidh i dTrádáil Urrús agus Díorthach an 19 Meitheamh 2015 - Acht Cónaidhme um Institiúidí Airgeadais an 15 Meitheamh 2018 - Acht Cónaidhme um Sciúradh Airgid agus Maoiniú Sceimhlitheoireachta a Chomhrac an 10 Deireadh Fómhair 1997, mar a bhí i bhfeidhm an 1

	Critéir fhíor-riachtanacha	In CTA AE	In CTA na hEilvéise
		2014 maidir le drochúsáid mhargaidh (an rialachán maidir le drochúsáid mhargaidh) agus lena n-aisghairtear Treoir 2003/6/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Treoracha 2003/124/CE, 2003/125/CE agus 2004/72/CE ón gCoimisiún - Treoir 2014/57/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Aibreán 2014 maidir le smachtbhannaí coiriúla as drochúsáid mhargaidh (an Treoir maidir le drochúsáid margaidh) - Treoir (AE) 2015/849 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Bealtaine 2015 maidir le húsáid an chórais airgeadais chun sciúradh airgid nó maoiniú sceimhlitheoireachta a chosc, lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 648/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, agus lena n-aisghairtear Treoir 2005/60/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Treoir 2006/70/CE ón gCoimisiún (AMLD), mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.	Eanáir 2025. Ní shainmhínítear cineál dlíthiúil na lamháltas astaíochtaí le rialáil mhargaí airgeadais na hEilvéise. Go sonrach, níl lamháltais astaíochtaí cáilithe mar urrúis san Acht um Bonneagar Margaí Airgeadais agus, dá bhrí sin, níl siad intrádála ar ionaid trádála rialáilte. Mar gheall nach gcáilíonn lamháltais astaíochtaí mar urrúis, níl feidhm ag rialáil urrúis na hEilvéise maidir le trádáil lamháltas astaíochtaí thar an gcuntar ar mhargaí tánaisteacha. Cáilíonn conarthaí díorthach mar urrúis de réir an Achta um Bonneagar Margaí Airgeadais. Áirítear leis sin freisin díorthaigh a bhfuil lamháltais astaíochtaí mar ionstraim fhorluiteach acu. Díorthaigh a thrádáiltear thar an gcuntar ar lamháltais astaíochtaí idir contrapháirtithe neamhairgeadais agus contrapháirtithe airgeadais, cumhdaítear iad leis na forálacha san Acht um Bonneagar Margaí Airgeadais.
7.	Comhar maidir le formhaoirseacht margaidh	Bunóidh na Páirtithe socruithe comhair iomchuí maidir le formhaoirseacht margaidh. Bainfidh na socruithe comhair sin le malartú faisnéise agus le forfheidhmiú na n-oibleagáidí a eascraíonn as a gcóras formhaoirseachta margaidh faoi seach. Cuirfidh na Páirtithe an Comhchoiste ar an eolas faoi aon socrú den sórt sin.	
8.	Beidh na teorainneacha	Ó bhí 2021 ann, ní fhoráiltear maidir le teidlíochtaí ar bith chun	Ó bhí 2021 ann, ní fhoráiltear maidir le teidlíochtaí ar bith

	Critéir fhíor-riachtanacha	In CTA AE	In CTA na hEilvéise
	cáilíochtúla le haghaidh creidmheasanna idirnáisiúnta chomh dian céanna leis na teorainneacha a leagtar amach sna nithe seo a leanas ar a laghad:	creidmheasanna idirnáisiúnta a úsáid i ndlí an Aontais.	chun creidmheasanna idirnáisiúnta a úsáid i ndlí na hEilvéise.
9.	Beidh na teorainneacha cáilíochtúla le haghaidh creidmheasanna idirnáisiúnta chomh dian céanna leis na teorainneacha a leagtar amach sna nithe seo a leanas ar a laghad:	Ó bhí 2021 ann, ní fhoráiltear maidir le teidlíochtaí ar bith chun creidmheasanna idirnáisiúnta a úsáid i ndlí an Aontais.	Ó bhí 2021 ann, ní fhoráiltear maidir le teidlíochtaí ar bith chun creidmheasanna idirnáisiúnta a úsáid i ndlí na hEilvéise.
10.	Déanfar leithdháileadh saor in aisce a ríomh ar bhonn tagarmharcanna agus fachtóirí coigeartaithe. Lamháltais nach ndéantar a leithdháileadh saor in aisce, déanfar iad a chur ar ceant nó a neamhbhailíochtú. Chuige sin, comhlíonfaidh CTA na nithe seo a leanas ar a laghad:	- Airteagail 10, Airteagal 10a, Airteagal 10b agus Airteagal 10c de Threoir 2003/87/CE - Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2021/447 ón gCoimisiún an 12 Márta 2021 lena gcinntear luachanna tagarmhairc athbhreithnithe maidir le lamháltais astaíochtaí a leithdháileadh saor in aisce le haghaidh na tréimhse ó 2021 go 2025 de bhun Airteagal 10a(2) de Threoir 2003/87/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, de réir mar is infheidhme sa tréimhse ón 1 Eanáir 2021 go dtí mí na Nollag 2025 - Treoir (AE) 2023/959 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 10 Bealtaine 2023 lena leasaítear	- Airteagal 18(3) agus Airteagal 19 den Acht maidir le CO2 - Airteagal 45(2) go (6) agus Airteagail 46, 46a, 46b agus 48 den Reacht maidir le CO2, agus Iarscríbhinn 9 a ghabhann leis, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025. Sa tréimhse ó 2021 go 2025, ní sháraíonn leithdháiltí saor in aisce leibhéil na leithdháiltí saor in aisce a thugtar do shuiteálacha in CTA AE.

	Critéir fhíor-riachtanacha	In CTA AE	In CTA na hEilvéise
		Treoir 2003/87/CE lena mbunaítear scéim um liúntais astaíochtaí gás ceaptha teasa a thrádáil laistigh den Aontas, agus Cinneadh (AE) 2015/1814 i ndáil le cúlchiste cobhsaíochta margaidh a bhunú agus a fheidhmiú do scéim trádála an Aontais maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa - Rialachán Tarmligthe (AE) 2024/873 ón gCoimisiún an 30 Eanáir 2024 lena leasaítear Rialachán Tarmligthe (AE) 2019/331 a mhéid a bhaineann le rialacha idirthréimhseacha uile-Aontais maidir le leithdháileadh lamháltas astaíochtaí saor in aisce comhchuibhithe - Cinneadh Tarmligthe (AE) 2019/708 ón gCoimisiún an 15 Feabhra 2019 lena bhforlíontar Treoir 2003/87/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir leis na hearnálacha agus na fo-earnálacha a chinneadh a mheastar a bhfuil riosca sceite carbóin ag baint leo sa tréimhse 2021 go 2030 - aon fhachtóir ceartúcháin trasearnála in CTA AE in 2021-2025 nó 2026-2030, Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2025/772 ón gCoimisiún an 16 Aibreán 2025 lena leasaítear agus lena gceartaítear Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2019/1842 lena leagtar síos rialacha maidir le cur i bhfeidhm Threoir 2003/87/CE	

	Critéir fhíor-riachtanacha	In CTA AE	In CTA na hEilvéise
		ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle a mhéid a bhaineann le socruithe breise i gcomhair na gcoigeartuithe ar leithdháileadh lamháltas astaíochtaí saor in aisce mar gheall ar athruithe ar an leibhéal gníomhaíochta. mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.	
11.	Forálfar le CTA maidir le pionóis sna himthosca céanna agus den mhéid chéanna leis na pionóis a leagtar amach sna hAirteagail seo a leanas:	- Airteagal 16 de Threoir 2003/87/CE, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.	- Airteagal 21 den Acht maidir le CO2 - Airteagal 56 den Reacht maidir le CO2, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.
12.	Beidh faireachán agus tuairisciú in CTA ar a laghad chomh dian céanna leis an bhfaireachán agus tuairisciú a leagtar amach sna nithe seo a leanas:	- Airteagal 14 de Threoir 2003/87/CE agus Iarscríbhinn IV a ghabhann léi - Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2018/2066 ón gCoimisiún an 19 Nollaig 2018 maidir le faireachán agus tuairisciú a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa de bhun Threoir 2003/87/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 601/2012 ón gCoimisiún, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.	- Airteagal 20 den Acht maidir le CO2 - Airteagail 50 go 53 den Reacht maidir le CO2, agus Iarscríbhinn 16, pointe 1, agus Iarscríbhinn 17, pointe 1 a ghabhann leis, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.
13.	Beidh fíorú agus creidiúnú in CTA ar a laghad chomh dian céanna leis an bhfíorú agus	- Airteagal 15 de Threoir 2003/87/CE agus Iarscríbhinn V a ghabhann léi - Rialachán Cur Chun Feidhme	- Airteagail 51 go 54 den Reacht maidir le CO_2, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.

	Critéir fhíor-riachtanacha	In CTA AE	In CTA na hEilvéise
	creidiúnú a leagtar amach sna hAirteagail agus sa Rialachán seo a leanas:	(AE) 2018/2067 ón gCoimisiún an 19 Nollaig 2018 maidir le fíorú sonraí agus creidiúnú fíoraitheoirí de bhun Threoir 2003/87/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.	

B. Critéir fhíor-riachtanacha don eitlíocht

	Critéir fhíor-riachtanacha	Le haghaidh an Aontais Eorpaigh	Le haghaidh na hEilvéise
1.	Cineál sainordaitheach na rannpháirtíochta in CTA	Beidh rannpháirtíocht in CTA sainordaitheach le haghaidh gníomhaíochtaí eitlíochta i gcomhréir leis na critéir a liostaítear thíos.	Beidh rannpháirtíocht in CTA sainordaitheach le haghaidh gníomhaíochtaí eitlíochta i gcomhréir leis na critéir a liostaítear thíos.
2.	Cumhdach gníomhaíochtaí eitlíochta agus GCT agus sannadh eitiltí agus a n-astaíochtaí faoi seach de réir phrionsabal na heitilte imeachta mar a leagtar amach sa mhéid seo a leanas:	- Treoir 2003/87/CE, mar a leasaíodh le Treoir (AE) 2023/959 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 10 Bealtaine 2023 lena leasaítear Treoir 2003/87/CE lena mbunaítear scéim um liúntais astaíochtaí gás ceaptha teasa a thrádáil laistigh den Aontas, agus Cinneadh (AE) 2015/1814 i ndáil le cúlchiste cobhsaíochta margaidh a bhunú agus a fheidhmiú do scéim trádála an Aontais maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa - Cinneadh Tarmligthe (AE) 2020/1071 ón	1. Raon feidhme an chumhdaigh Eitiltí a shroicheann aeradróm atá lonnaithe ar chríoch na hEilvéise, nó a imíonn uaidh, cé is moite d'eitiltí a imíonn ó aeradróm atá lonnaithe ar chríoch LEE. Aon mhaolú sealadach a mhéid a bhaineann le raon feidhme CTA, amhail maoluithe de réir bhrí Airteagal 28a de Threoir 2003/87/CE, féadfaidh feidhm a bheith aige maidir le CTA na hEilvéise i gcomhréir leis na maoluithe sin a tugadh isteach in CTA AE. Ní chumhdófar ach astaíochtaí CO_2 le haghaidh gníomhaíochtaí eitlíochta. 2. Teorainneacha an chumhdaigh Ní áireofar an méid seo a leanas sa chumhdach ginearálta a luaitear i bpointe 1: 1. Eitiltí a dhéantar go heisiach chun ríthe agus banríonacha atá i gcoróin

	Critéir fhíor-riachtanacha	Le haghaidh an Aontais Eorpaigh	Le haghaidh na hEilvéise
		gCoimisiún an 18 Bealtaine 2020 lena leasaítear Treoir 2003/87/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, a mhéid a bhaineann le heitiltí isteach ón Eilvéis a eisiamh ó chóras trádála astaíochtaí an Aontais - Rialachán Tarmligthe (AE) 2021/1416 ón gCoimisiún an 17 Meitheamh 2021 lena leasaítear Treoir 2003/87/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle a mhéid a bhaineann le heitiltí isteach ón Ríocht Aontaithe a eisiamh ó chóras trádála astaíochtaí an Aontais Rialachán Tarmligthe (AE) 2019/1122 ón gCoimisiún an 12 Márta 2019 lena bhforlíontar Treoir 2003/87/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle a mhéid a bhaineann le feidhmiú Chlárlann an Aontais mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025. Ón 1 Eanáir 2020, eitiltí ó aeradróm atá lonnaithe ar chríoch an Limistéir Eorpaigh Eacnamaíoch (‘LEE’) chuig aeradróim atá lonnaithe ar chríoch na hEilvéise, cumhdófar iad	agus a neasteaghlaigh, cinn Stáit, cinn Rialtais agus airí Rialtais a iompar ar mhisean oifigiúil, i gcás ina bhfuil táscaire stádais iomchuí sa phlean eitilte mar bhunús leis sin. 2. Eitiltí míleata, custaim agus póilíní. 3. Eitiltí a bhaineann le cuardach agus tarrtháil, eitiltí comhraic dóiteáin, eitiltí daonnúla agus eitiltí éigeandála seirbhísí leighis. 4. Eitiltí a dhéantar go heisiach faoi rialacha amharceitilte mar a shainmhínítear in Iarscríbhinn 2 a ghabhann leis an gCoinbhinsiún um Eitlíocht Shibhialta Idirnáisiúnta an 7 Nollaig 1944. 5. Eitiltí a chríochnaíonn ag an aeradróm ónar éirigh an t-aerárthach de thalamh agus nach ndearnadh aon tuirlingt idirmheánach pleanáilte lena linn. 6. Eitiltí oiliúna a dhéantar go heisiach chun ceadúnas a fháil nó a choimeád, nó rátáil i gcás fhoireann eitilte chró an phíolóta i gcás ina bhfuil ráiteas iomchuí sa phlean eitilte mar bhunús leis sin, ar choinníoll nach bhfónann an eitilt chun paisinéirí agus/nó lasta a iompar nó chun an t-aerárthach a shuíomh nó a iompar. 7. Eitiltí a dhéantar chun críche taighde eolaíoch agus chun na críche sin amháin. 8. Eitiltí a dhéantar go heisiach chun aerárthaí nó trealamh san aer nó ar talamh a sheiceáil, a thástáil nó a dheimhniú. 9. Eitiltí a dhéanann aerárthaí ag a bhfuil uasmhais éirí de thalamh deimhnithe is lú ná 5 700 cileagram. 10. Eitiltí oibreoirí aerárthaí tráchtála ag a bhfuil astaíochtaí bliantúla iomlána is lú ná 10 000 tona ar

	Critéir fhíor-riachtanacha	Le haghaidh an Aontais Eorpaigh	Le haghaidh na hEilvéise
		le CTA AE. Eitiltí ó aeradróim atá lonnaithe ar chríoch na hEilvéise agus na Ríochta Aontaithe chuig aeradróim atá lonnaithe ar chríoch LEE, eisiafar ó CTA AE iad, de bhun Airteagal 25a de Threoir 2003/87/CE.	eitiltí a chumhdaítear le CTA na hEilvéise nó ag a bhfuil níos lú ná 243 eitilt in aghaidh na tréimhse ar feadh trí thréimhse 4 mhí as a chéile laistigh de raon feidhme CTA na hEilvéise, mura gcumhdaítear na hoibreoirí le CTA AE. 11. Eitiltí oibreoirí aerárthaí neamhthráchtála a chumhdaítear le CTA na hEilvéise ag a bhfuil astaíochtaí bliantúla iomlána is lú ná 1 000 tona i gcomhréir leis an maolú ábhartha a chuirtear i bhfeidhm in CTA AE, mura gcumhdaítear na hoibreoirí le CTA AE. Déantar foráil maidir le teorainneacha an chumhdaigh sa mhéid seo a leanas: - Airteagal 16a den Acht maidir le CO2 - Airteagal 46d agus Airteagal 55(2) den Reacht maidir le CO2 agus Iarscríbhinn 13 a ghabhann leis, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.
3.	Malartú sonraí ábhartha maidir le cur i bhfeidhm theorainneacha cumhdaigh gníomhaíochtaí eitlíochta	Oibreoidh an dá pháirtí i gcomhar le chéile maidir le cur i bhfeidhm na dteorainneacha cumhdaigh in CTA na hEilvéise agus in CTA AE le haghaidh oibreoirí tráchtála agus neamhthráchtála i gcomhréir leis an Iarscríbhinn seo. Go sonrach, áiritheoidh an dá pháirtí go ndéanfar na sonraí ábhartha uile a aistriú go tráthúil chun gur féidir na heitiltí agus na hoibreoirí aerárthaí a chumhdaítear le CTA na hEilvéise agus CTA AE a shainaithint i gceart.	
4.	Caidhp (an líon iomlán lamháltas atá le leithdháileadh ar oibreoirí aerárthaí)	Airteagal 3c de Threoir 2003/87/CE, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025. Foráiltear le hAirteagal 3c(5) de Threoir 2003/87/CE mar a bhí i	Beidh sa chaidhp leibhéal déine atá cosúil leis an leibhéal in CTA AE, maidir leis an ráta céatadáin laghdaithe idir blianta agus tréimhsí trádála go háirithe. Déanfar na lamháltais sa chaidhp a chur ar ceant nó a leithdháileadh saor in aisce.

GA

GA

	Critéir fhíor-riachtanacha	Le haghaidh an Aontais Eorpaigh	Le haghaidh na hEilvéise
		bhfeidhm an 1 Eanáir 2024 maidir le cainníocht iomlán lamháltas a leithdháiltear ar oibreoirí aerárthaí ar bhonn leithdháileadh iomlán na lamháltas ar oibreoirí aerárthaí a dhéanann gníomhaíochtaí eitlíochta i gcomhréir le hIarscríbhinn I a ghabhann le Treoir 2003/87/CE in 2023 arna laghdú faoin bhfachtóir laghdaithe línigh, dá dtagraítear in Airteagal 9 de Threoir 2003/87/CE agus is infheidhme ón 1 Eanáir 2025. Foráiltear le hAirteagal 3c(7) de Threoir 2003/87/CE mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2024, i leith eitiltí ó aeradróm atá lonnaithe in LEE agus chuig aeradróm atá lonnaithe in LEE, agus chuig an Eilvéis nó chuig an Ríocht Aontaithe, ach nach gcumhdaítear in 2023, go méadófar cainníocht iomlán na lamháltas faoin leibhéal leithdháilte amhail agus dá n-áireofaí na heitiltí sin in CTA in 2023. Tá feidhm ag an bhfachtóir laghdaithe línigh, dá dtagraítear in Airteagal 9 de Threoir 2003/87/CE agus atá infheidhme ón 1 Eanáir 2024.	Féadfar an leithdháileadh sin a athbhreithniú i gcomhréir le hAirteagail 6 agus 7 den Chomhaontú seo. Ó 2024, méadaítear cainníocht iomlán na lamháltas i leith eitiltí ó aeradróm san Eilvéis chuig aeradróm atá lonnaithe i réigiún is forimeallaí den Aontas de réir an leibhéil leithdháilte amhail agus dá n-áireofaí na heitiltí sin in CTA in 2023. Tá feidhm ag an bhfachtóir laghdaithe línigh mar a shonraítear in Iarscríbhinn 15 a ghabhann leis an Reacht maidir le CO2. Déantar foráil maidir leis sin sa mhéid seo a leanas: - Airteagal 18 den Acht maidir le CO2 - Airteagal 46e den Reacht maidir le CO2, agus Iarscríbhinn 15 a ghabhann leis, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.
5.	Lamháltais a leithdháileadh le haghaidh na heitlíochta trí	- Airteagal 3d (1) agus (1a) agus Airteagal 28a(2) de Threoir 2003/87/CE,	Maidir le lamháltais astaíochtaí na hEilvéise atá le cur ar ceant, is é údarás inniúil na hEilvéise a chuirfidh ar ceant iad. Tá an Eilvéis i dteideal na

	Critéir fhíor-riachtanacha	Le haghaidh an Aontais Eorpaigh	Le haghaidh na hEilvéise
	lamháltais a chur ar ceant	mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.	n-ioncam a ghintear ó lamháltais na hEilvéise a chur ar ceant. Déantar foráil maidir leis sin sa mhéid seo a leanas: - Airteagal 19a(2) agus (4) den Acht maidir le CO_2 - Airteagal 48 den Reacht maidir le CO_2 agus Iarscríbhinn 15 a ghabhann leis, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025. Úsáidtear tagarmharcanna modhnaithe (féach critéar Uimh. 7) in 2024 agus 2025 a bhfuil an éifeacht chéanna acu leis an ráta ceantála méadaithe in CTA AE. Déantar foráil maidir leis an tagarmharc seo sa mhéid seo a leanas: - Airteagal 46f(1) den Reacht maidir le CO_2, agus Iarscríbhinn 15 a ghabhann leis, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.
6.	Cúlchiste speisialta d'oibreoirí aerárthaí áirithe	Níl na cúlchistí speisialta ag feidhmiú a thuilleadh.	
7.	Tagarmharc le haghaidh leithdháileadh lamháltas saor in aisce ar oibreoirí aerárthaí	Airteagal 3d(1a) de Threoir 2003/87/CE, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.	Ní bheidh an tagarmharc níos airde ná an tagarmharc in CTA AE. Is é an tagarmharc bliantúil - 0,000642186914222035 lamháltas in aghaidh an tona-ciliméadair le haghaidh 2020 go 2023 - 0,000481640185666526 lamháltas in aghaidh an tona-ciliméadair le haghaidh 2024 - 0,000321093457111017 lamháltas in aghaidh an tona-ciliméadair le haghaidh 2025

	Critéir fhíor-riachtanacha	Le haghaidh an Aontais Eorpaigh	Le haghaidh na hEilvéise
			Déantar foráil maidir leis an tagarmharc seo sa mhéid seo a leanas: - Airteagal 46f(1) den Reacht maidir le CO2, agus Iarscríbhinn 15 a ghabhann leis, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.
8.	Lamháltais a leithdháileadh saor in aisce le haghaidh oibreoirí aerárthaí	Airteagal 3d(1a) de Threoir 2003/87/CE, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.	Déantar an líon lamháltas astaíochtaí a leithdháiltear saor in aisce ar oibreoirí aerárthaí a ríomh trína shonraí tuairiscithe tona-ciliméadair a dhéantar sa bhliain tagartha a iolrú faoin tagarmharc is infheidhme. Déantar foráil maidir leis an leithdháileadh saor in aisce seo sa mhéid seo a leanas: - Airteagal 19a(3) agus (4) den Acht maidir le CO2 - Airteagail 46f agus 46g den Reacht maidir le CO2, agus Iarscríbhinn 15 a ghabhann leis, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.
9.	Beidh na teorainneacha cáilíochtúla le haghaidh creidmheasanna idirnáisiúnta chomh dian céanna leis na teorainneacha a leagtar amach sna nithe seo a leanas ar a laghad:	Ó bhí 2021 ann, ní fhoráiltear maidir le teidlíochtaí ar bith chun creidmheasanna idirnáisiúnta a úsáid i ndlí an Aontais.	Ó bhí 2021 ann, ní fhoráiltear maidir le teidlíochtaí ar bith chun creidmheasanna idirnáisiúnta a úsáid i ndlí na hEilvéise.
10.	Teorainneacha cainníochtúla maidir le creidmheasanna idirnáisiúnta a	Ó bhí 2021 ann, ní fhoráiltear maidir le teidlíochtaí ar bith chun creidmheasanna idirnáisiúnta a úsáid i ndlí	Ó bhí 2021 ann, ní fhoráiltear maidir le teidlíochtaí ar bith chun creidmheasanna idirnáisiúnta a úsáid i ndlí na hEilvéise.

	Critéir fhíor-riachtanacha	Le haghaidh an Aontais Eorpaigh	Le haghaidh na hEilvéise
	úsáid	an Aontais.	
11.	Sonraí tona-ciliméadair a fháil le haghaidh na bliana tagartha	Ó bhí 2024 ann, níl feidhm ag na sonraí tona-ciliméadair.	I gcomhréir leis an Reacht maidir le Sonraí Tona-Ciliméadair a Fháil agus le Pleananna Faireacháin a Ullmhú i ndáil le hAchair a chumhdaíonn Aerárthaí, mar a bhí i bhfeidhm ar dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, is é 2018 an bhliain tagartha chun sonraí a fháil le haghaidh gníomhaíochtaí eitlíochta na hEilvéise. Déantar foráil maidir leis sin sa mhéid seo a leanas: - Airteagal 19a(3) agus (4) den Acht maidir le CO2 - Airteagail 46f agus 46g den Reacht maidir le CO2, agus Iarscríbhinn 15 a ghabhann leis- mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.
12.	Faireachán agus tuairisciú	Airteagal 14 de Threoir 2003/87/CE agus Iarscríbhinn IV a ghabhann léi - Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2018/2066 ón gCoimisiún an 19 Nollaig 2018 maidir le faireachán agus tuairisciú a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa de bhun Threoir 2003/87/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 601/2012 ón gCoimisiún - Rialachán Tarmligthe (AE) 2019/1603 ón gCoimisiún an 18 Iúil 2019 lena bhforlíontar	Beidh sna forálacha faireacháin agus tuairiscithe an leibhéal déine céanna agus atá in CTA AE. Déantar foráil maidir leis sin sa mhéid seo a leanas: - Airteagal 20 den Acht maidir le CO2 - Airteagail 50 go 52 den Reacht maidir le CO2 agus Iarscríbhinní 14, 16 agus 17 a ghabhann leis, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.

	Critéir fhíor-riachtanacha	Le haghaidh an Aontais Eorpaigh	Le haghaidh na hEilvéise
		Treoir 2003/87/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle a mhéid a bhaineann le bearta a ghlac an Eagraíocht Eitlíochta Sibhialta Idirnáisiúnta maidir le faireachán, tuairisciú agus fíorú a dhéanamh ar astaíochtaí eitlíochta chun beart margadhbhunaithe domhanda a chur chun feidhme, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025. Beidh feidhm ag faireachán agus tuairisciú ar éifeachtaí eitlíochta neamh-CO_2 ó 2025 mar a leagtar amach in Airteagal 14(5) de Threoir 2003/87/CE.	
13.	Fíorú agus creidiúnú	- Airteagal 15 de Threoir 2003/87/CE agus Iarscríbhinn V a ghabhann léi - Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2018/2067 ón gCoimisiún an 19 Nollaig 2018 maidir le fíorú sonraí agus creidiúnú fíoraitheoirí de bhun Threoir 2003/87/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.	Beidh sna forálacha fíorúcháin agus creidiúnaithe an leibhéal déine céanna agus atá in CTA AE. Déantar foráil maidir leis sin sa mhéid seo a leanas: - Airteagal 52(4) agus (5) den Reacht maidir le CO_2, agus Iarscríbhinn 18 a ghabhann leis, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.

	Critéir fhíor-riachtanacha	Le haghaidh an Aontais Eorpaigh	Le haghaidh na hEilvéise
14.	Riar	Beidh feidhm ag na critéir a leagtar síos in Airteagal 18a de Threoir 2003/87/CE. Chuige sin agus de bhun Airteagal 25a de Threoir 2003/87/CE, measfar gur Ballstát Riaracháin í an Eilvéis a mhéid a bhaineann le riar oibreoirí aerárthaí a shannadh don Eilvéis agus do Bhallstáit den Aontas Eorpach (LEE). De bhun Airteagal 25a de Threoir 2003/87/CE, beidh údaráis inniúla na mBallstát den Aontas (LEE) freagrach as na cúraimí uile a bhaineann le riar oibreoirí aerárthaí a shanntar dóibh, lena n-áirítear na cúraimí a bhaineann le CTA na hEilvéise (e.g. tuarascálacha astaíochtaí fíoraithe a fháil lena gcumhdaítear gníomhaíochtaí eitlíochta an Aontais agus na hEilvéise araon, riar oibreoirí aerárthaí agus cuntas, comhlíontacht agus forfheidhmiú). Comhaontóidh an Coimisiún Eorpach go déthaobhach le húdaráis inniúla na hEilvéise maidir leis an doiciméadacht agus an fhaisnéis ábhartha a thabhairt ar láimh. Go sonrach, áiritheoidh an Coimisiún Eorpach go ndéanfar méid leithdháileadh lamháltas	Beidh an Eilvéis freagrach as na hoibreoirí aerárthaí seo a leanas a riar: - oibreoirí aerárthaí a bhfuil ceadúnas oibríochta bailí arna dheonú ag an Eilvéis acu, nó - oibreoirí aerárthaí a meastar a bhfuil na hastaíochtaí eitlíochta is mó san Eilvéis acu faoi CTA nasctha. Beidh údaráis inniúla na hEilvéise freagrach as na cúraimí uile a bhaineann le riar oibreoirí aerárthaí a shanntar don Eilvéis, lena n-áirítear na cúraimí a bhaineann le CTA AE (e.g. tuarascálacha astaíochtaí fíoraithe a fháil lena gcumhdaítear gníomhaíochtaí eitlíochta an Aontais agus na hEilvéise araon, riar oibreoirí aerárthaí agus cuntas, comhlíonadh agus forfheidhmiú). Comhaontóidh údaráis inniúla na hEilvéise go déthaobhach leis an gCoimisiún Eorpach maidir leis an doiciméadacht agus an fhaisnéis ábhartha a thabhairt ar láimh. Go sonrach, déanfaidh údaráis inniúla na hEilvéise méid leithdháileadh lamháltas saor in aisce na hEilvéise a aistriú chuig oibreoirí aerárthaí atá á riar ag na Ballstáit den Aontas (LEE). Déantar foráil maidir leis sin sa mhéid seo a leanas: - Airteagal 39(1bis) den Acht maidir le CO2 - Airteagal 46d den Reacht maidir le CO2 agus Iarscríbhinn 14 a ghabhann leis, mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.

	Critéir fhíor-riachtanacha	Le haghaidh an Aontais Eorpaigh	Le haghaidh na hEilvéise
		saor in aisce an Aontais a aistriú chuig oibreoirí aerárthaí atá á riar ag an Eilvéis. I gcás comhaontú déthaobhach maidir le riar eitiltí a oibríonn i ndáil le EuroAirport Basel-Mulhouse-Freiburg nach bhfuil aon leasú ar Threoir 2003/87/CE i gceist leis, déanfaidh an Coimisiún Eorpach, de réir mar is iomchuí, cur chun feidhme an chomhaontaithe sin a éascú, ar choinníoll nach mbeidh comhaireamh dúbailte mar thoradh air sin.	
15.	Tabhairt suas	Nuair a bheidh measúnú á dhéanamh ar chomhlíontacht oibreoirí aerárthaí ar bhonn mhéid na lamháltas a tugadh suas, tabharfaidh údaráis inniúla na mBallstát den Aontas (LEE) cuntas ar dtús ar astaíochtaí a chumhdaítear le CTA na hEilvéise agus bainfidh siad úsáid as an méid atá fágtha de lamháltais a tugadh suas chun cuntas a thabhairt ar astaíochtaí a chumhdaítear le CTA AE.	Nuair a bheidh measúnú á dhéanamh ar chomhlíontacht oibreoirí aerárthaí ar bhonn mhéid na lamháltas a tugadh suas, tabharfaidh údaráis inniúla na hEilvéise cuntas ar dtús ar astaíochtaí a chumhdaítear le CTA AE agus bainfidh siad úsáid as an méid atá fágtha de lamháltais a tugadh suas chun cuntas a thabhairt ar astaíochtaí a chumhdaítear le CTA na hEilvéise. Déantar foráil maidir leis sin sa mhéid seo a leanas: - Airteagal 55 (2bis) den Reacht maidir le CO2 mar a bhí i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.
16.	Forfheidhmiú dlíthiúil	Déanfaidh na páirtithe forálacha a CTA féin a fhorfheidhmiú maidir le hoibreoirí aerárthaí nach gcomhlíonann na hoibleagáidí ina CTA féin, gan beann ar cé acu is údarás inniúil de chuid an Aontais (LEE) nó údarás inniúil de chuid na hEilvéise a riarann an t-oibreoir nó nach ea, i gcás ina n-éilítear gníomhaíocht bhreise de bharr an fhorfheidhmithe a rinne an t-údarás a riarann an t-oibreoir.	
17.	Sannadh riaracháin	De bhun Airteagal 25a de Threoir 2003/87/CE, sa liosta d'oibreoirí aerárthaí arna fhoilsiú ag an gCoimisiún Eorpach, i gcomhréir le	

	Critéir fhíor-riachtanacha	Le haghaidh an Aontais Eorpaigh	Le haghaidh na hEilvéise
	oibreoirí aerárthaí	hAirteagal 18a(3) de Threoir 2003/87/CE, sonrófar an Stát riaracháin, lena n-áirítear an Eilvéis, i gcás gach oibreoir aerárthaí. Oibreoirí aerárthaí ar oibreoirí iad a sannadh don Eilvéis den chéad uair tar éis theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe, déanfaidh an Eilvéis iad a riar tar éis an 30 Meán Fómhair den bhliain a sannadh agus a luaithe a bheidh an nasc clárlainne sealadach oibríochtúil. Oibreoidh an dá pháirtí i gcomhar le chéile chun doiciméadacht agus faisnéis ábhartha a roinnt. Ní dhéanfaidh sannadh oibreora aerárthaí difear do chumhdach an oibreora aerárthaí sin faoin CTA faoi seach (i.e. beidh an leibhéal céanna oibleagáidí faoi CTA AE ag oibreoir a chumhdaítear le CTA AE agus atá á riar ag údarás inniúil na hEilvéise chomh maith lena chumhdach faoi CTA na hEilvéise, agus *vice versa*).	
18.	Módúlachtaí maidir le cur chun feidhme	Aon mhódúlacht bhreise is gá chun an obair agus an comhar a eagrú laistigh den ionad uileghnó do shealbhóirí cuntas eitlíochta, déanfaidh an Comhchoiste í a fhorbairt agus a ghlacadh tar éis shíniú an Chomhaontaithe seo, i gcomhréir le hAirteagail 12, 13 agus 22 den Chomhaontú seo. Beidh feidhm ag na módúlachtaí sin ón dáta a mbeidh feidhm ag an gComhaontú seo.	
19.	Cúnamh ó Eurocontrol	Maidir leis an gcuid eitlíochta den Chomhaontú seo, cuirfidh an Coimisiún Eorpach an Eilvéis sa sainordú a thugtar do Eurocontrol i ndáil le CTA AE.	

,